ОШ „ Здравко Јовановић“

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Наставница: Катарина Ивановић

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 5. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да опише свој доживљај и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре прописане планом и програмом за 5. разред, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевнотеоријске термине ипојмове и препознаје их у тексту и разликује (песник и лирски субјекат, преповедач и писац;врсте песама,врсте строфе, стиха, риме). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста,повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни испоредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последичнонизање мотива). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности дапроцењује, самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита домаћу лектиру иучествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи новихтекстова, чита све што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања (разликује променљиве речи и подврсте променљивих речи и непроменљиве речи – прилоге и предлоге; разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију; функције и значења падежа; основне реченичне чланове; разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (до 2 грешке) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно самостално наводи синониме и антониме.

ВРЛОДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да опише свој доживљај и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигурепрописане планом и програмом за 5. разред, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевнотеоријске термине и појмове и углавном их препознаје у тексту (песник и лирски
субјекат, преповедач и писац; врсте песама,врсте строфе, стиха, риме). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектиру и учествује у
интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, готово увек чита све што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик готово у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања (разликује променљиве речи и подврсте променљивих речи и непроменљиве речи – прилоге и предлоге; разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију; функције и значења падежа; основне реченичне чланове; разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише подиктату (до 4 грешке) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања(питања отвореног типа). У

потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи,интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и углавном показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Самостално наводи синониме и антониме.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Самостално уме да одреди књижевни род и често тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности. Зна дефиниције стилских фигура прописаних планом и програмом, узпомоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту. Делимично усваја књижевнотеоријске термине и појмове и понекадучествује у интерпретацији (песник и лирски субјекат, преповедач и писац; врсте песама,врсте строфе, стиха, риме; тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступакаликова, узрочно-последично низање мотива). У већини случајева чита домаћу лектиру ипонекад учествује у интерпретацији. На часовима је каткад активан и ретко користидодатне изворе знања.

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује, али не учи редовно, па греши у примени стечена знања (разликује променљиве и непроменљиве речи; разликује категорије рода, броја и теже одређује падеже речи које имају деклинацију; зна основне реченичне чланове; уз наставникову помоћ разликује глаголскавремена и граматичке категорије глагола). Зна правописна правила (употреба великогслова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови) и делимично их примењује у писаним радовима. Делимично успешнопише по диктату (до 6 грешака) и уме да одговори на питања, али реченице нисуграматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове ипонекад греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ наставника проналази тражене информације у тексту и наводи синониме и антониме.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ наставника уме да одредикњижевни род и стално му је потребна помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај реткоодређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности.
Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ (стилске фигуре које се обрађују у 5. разреду; песник и лирски субјекат, преповедач и писац; врсте песама, врсте стиха, строфе, риме; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). У већини случајева не чита домаћу лектиру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик ретко уме да дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и Репродукује, али ретко учи, па не уме примени стечена знања (разликује категорије рода, броја и уз помоћ наставника ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознајеосновне реченичне чланове; уз помоћ наставника разликује глаголска времена). Прави већеправописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавномправилно изговара гласове, дешава се да греши у наглашавању речи, интонирању реченицеи читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни, али у вези са темом, имају више већих павописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму. Понекад уме да наведе синоним и антоним уз помоћ наставника.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз подршку и помоћ наставника не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектиру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије. Нема предзнања, па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не користи помоћ и не прихвата савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму.

Критеријуми и елементи оцењивањау настави српског језика и књижевности у 6. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да **процени** основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **Самосталноуме** да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. **Потпуно усваја** стилскефигуре прописане планом и програмом, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. **Потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјект, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и

укрштена; описне, родољубиве, социјалне песме, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезујеи примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочнопоследично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културноисторијско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, имаразвијене способности да процењује, **самосталан јеи лако** долази до решења. Редовно читадомаћу лектиру и учествује у интерпретацији. На часовима је **увек активан** и учествује у анализинових текстова и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик **у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **потпуно самостално** да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (неличне и придевске заменице; глаголска времена: аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). **Зна** правописна правила (употребавеликог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима иправописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **доследно их самосталнопримењује** у писаним радовима.**Уме самостално** да тачним реченицама одговори на питања(питања отвореног типа).У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи,интонира реченицу иразговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом и врло успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби(и натеме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени,занимљиви,креативнии маштовити.Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно успешно гради деминутиве и аугментативе.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова)и **готово (у потпуности) самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања,приповедања или драмске радње и готово уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре прописане планом и програмом, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје утексту (песник и лирски субјект, преповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења.Редовно чита домаћу лектиру и учествујеуинтерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова.

Језик

Ученик **готово у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и напримерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања и дауглавном без грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (неличне и придевске заменице; глаголска времена: аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). **Зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови ,растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **доследно их самостално** примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). **У потпуности правилноизговара** гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби(и на теме из свакодневногживота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани,композицијски утемељени.Самостално проналази траженеинформације у тексту. Успешно гради деминутиве и аугментативе.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **делимично уме** да парафразира и опише свој доживљај као и да **уз помоћ наставника** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **Уз помоћ наставника** уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **Самостално уме** да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај одређује** неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у комкретном тексту. **Зна** дефиниције стилских фигура прописаних планом и програмом, **уз помоћ наставника или вршњакапрепознаје** их у тексту. **Делимично** усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији (песник и лирски субјект, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке,песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). **Увећини** случајева чита домаћу лектиру и **понекад учествује** у интерпретацији.Начасовима је каткад активан и **ретко** користи додатнеизворе знања.

Језик

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике**, памти их и репродукује** али не учиредовно па греши у примени стечених знања као и у повезивању граматичкихпојмова обрађениху претходним разредима са новим садржајима (неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). **Делимично зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови , растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **делимично** их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања, али реченице нису

граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и **понекад греши** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ**наставника градидеминутиве и аугментативе.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и**понекадделимично** уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекадодредиосновни тон певања, приповедања или драмске радње. **Понекад уз помоћ уме** да одредикњижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте. Уз подстицај реткоодређује некеелементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје некекњижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ (песник и лирски субјект, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука,особине ликова, вредновање поступака ликова**). У већинислучајеванечита** домаћу лектиру и**ретко** учествује у интерпретацији.На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **делимичноих памти**ирепродукује али **ретко учи па не уме**да примени стечена знања(разликује категорије рода,броја иуз помоћ ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основнереченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). Прави веће правописне и граматичкегрешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавномгреши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку,да каже одабране одломке или књижевнетекстовекоји се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицимаговорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писменирадови су **логички неповезани и садржајно сиромашни** али у вези сатемом, имају доста правописних, граматичких и стилских грешака,али поштујеформу. **Узпомоћ** пронализи траженеинформације у тексту. **Уз помоћ наставника** саставља обавештење, и даје пример за деминутивеи аугментативе.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање за читање** и ни уз добру мотивацију и помоћ неучествује уинтерпретацији.Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читањане разуме текст. Нечита домаћу лектиру и не учествује у интерпретацији. **На часовима је неактиван.**

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичкекатегорије.Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван је и незаинтересован. **Неприхвата помоћ**нисавете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку,да каже одабране одломке или књижевнетекстове којисе уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорнихвежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су**логички неповезани** и садржајно

сиромашни и **нису у везисатемом**, не поштује правописну играматичку норму. Тешко се изражава,а техника читања не задовољава.

Критеријуми и елементи оцењивањау настави српског језика и књижевности у 7. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да **процени**основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **Самосталноуме** да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције(строфа,стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевностии уме **самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту. **Потпуно** усваја стилскефигуре прописане планом и програмом, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању . **Потпуно** усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјект, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија,). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **самосталан је** и лако долази до решења. Редовно чита домаћу лектиру и учествује у интерпретацији. На часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик **у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално** да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (глаголски облици; творба речи; комуникативна и предикатска реченица, синтагма, зависне

реченице). Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и доследно ихсамостално примењује у писаним радовима.**Уме** самостално да тачним реченицама одговори на питања(питања отвореног типа).**Употпуности правилно** изговара гласове и наглашава речи,интонира реченицу иразговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилномреченицом и врло успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби(и натеме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени,занимљиви,креативнии маштовити.Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно успешно гради деминутиве и аугментативе.

ВРЛОДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) **и готово** (у потпуности) **самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања,приповедања или драмске радње и **готово** (у потпуности) **уме** да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. **Потпуно усваја** стилске фигуре прописане планом и програмом, препознаје их у тексту и **уме** да их користи у усменом и писменом изражавању). **Потпуно усваја** књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту (песник и лирски субјект, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија, драма у ужем смислу). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста**, углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања:

нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења.Редовно чита домаћу лектиру и учествује уинтерпретацији. На часовима је активан.

Језик

Ученик **готово у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања и да углавном без грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (глаголскиоблици; фонетика; творба речи; комуникативна и предикатска реченица, синтагма, зависне реченице). **Зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијскизнакови; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **доследно их самостално** примењује у писаним радовима. **Уме** самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). **У потпуности правилно изговара** гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби(и на теме из свакодневногживота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани,композицијски утемељени.Самостално проналази траженеинформације у тексту. Успешно гради деминутиве и аугментативе.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **делимично** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **Уз помоћ** наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род **и тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај** одређује неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и

место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у тексту. Зна дефиниције стилских фигура прописаних планом и програмом, **уз помоћ наставника или вршњака** препознаје их у тексту. **Делимично усваја** књижевне термине и појмове и **понекад** учествује у интерпретацији (песник и лирски субјект, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). **Увећини случајева** чита домаћу лектиру и **понекад** учествује у интерпретацији.Начасовима је **каткад активан** и **ретко** користи додатне изворе знања.

Језик

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **памти их и репродукује** али не учи редовно па греши у примени стечених знања као и у повезивању граматичкихпојмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима (глаголскиоблици; фонетика; творба речи; комуникативна и предикатска реченица, синтагма, зависне реченице). **Делимично зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и делимично их примењује у писаним радовима. **Уме** да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћнаставника** градидеминутиве и аугментативе.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **понекадделимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ** наставника понекад одредиосновни тон певања, приповедања или драмске радње. **Понекад уз помоћ уме** да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај реткоодређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ; песник и лирски субјект, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). У већинислучајева **не чита** домаћу лектиру и ретко учествује у интерпретацији.На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **делимично** их **памти** ирепродукује али ретко учи па не уме да примени стечена знања(разликује категорије рода,броја и **уз помоћ** ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и **углавном греши** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку,да каже одабране одломке или књижевнетекстове који се уче напамет, да препричава и описује и наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су и **логички неповезан** али у вези сатемом, имају доста већих павописних, граматичких и стилских грешака,али поштујеформу. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ** наставника даје пример за деминутиве и аугментативе.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема** развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **неучествује** у интерпретацији.Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читањане разуме текст. **Не чита** домаћу лектиру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичкекатегорије. **Нема предзнања** па тешко прати наставу**, пасиван и незаинтересован**. **Неприхвата помоћ** ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује **и поред помоћи наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом. Не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава. Техника читања је незадовољавајућа.

Критеријуми и елементи оцењивањау настави српског језика и књижевности у 8. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да опише свој доживљај. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту. Анализира елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да ихпронађе и докаже у конкретном тексту. Потпуно усваја обрађене стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању. Потпуно усваја књижевнотеоријске термине и појмове и препознаје их у тексту. Аргументовано брани постављене тезе у току интерпретације књижевног текста,повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни испоредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последичнонизање мотива и друго). Критички се осврће на прочитани текст. Има развијене способности да процењује,самосталан је и лако долази до решења. Редовно чита домаћу лектиру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита све задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања. У потпуности разликује врсте и подврсте речи ипо којим се граматичким категоријама мењају променљиве речи, самостално препознаје функције и основна значења падежа; у потпуности познаје особине и поделу гласова, поделу речи на слогове, запажа и самостално одређује гласовне промене; препознаје основне моделе творбе речи, разликује просте речи од твореница и издваја саставне делове твореница; самостално одређује врсте синтагми и њихове службе у реченици; прецизно одређује реченичне чланове; разликује комуникативне и предикатске реченице; одређује комуникативну функцију независних предикатских реченица; одређује врсту и службу зависних реченица; у потпуности са разумевањем усваја појам конгруенције; може да објасни настанак и развој српског књижевног језика; разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; сврстава српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи и међу словенским језицима; разликује дијалекте српског језика; самостално и потпуно користи садржаје из граматике обрађене у претходнимразредима и повезује стечена знања са новим садржајима; зна обрађена правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима; зна и примењује основна правила писања и промене по падежима имена из страних језика; усваја и самостално примењује правила по којима се речи пишу као сложенице или полусложенице; усваја и самостално примењује правила о писању генитивног знака, разликује употребу црте и цртице; уме самостално и правилно да одговори на питања (питања отвореног типа); разликује акценте у српском књижевном језику, познаје и примењује основна правила о распореду акцената.У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу иразговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Разликује једнозначне и вишезначне речи и самостално на примерима показује како се вишезначност остварује метонимијом и метафором. Самостално наводи хомониме, антониме, синониме. Разликује текстове написане различитим функционалним стиловима. Самостално препознаје карактеристике бирократског језика и упрошћава израз замењујући бирократске форме одговарајућим облицима.

ВРЛОДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и углавном самостално уме да опише свој доживљај. Самостално уме да одреди књижевни род и врсту. Углавном самостално анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин,сцена, појава и др.) Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме углавном самостално даих пронађе и докаже у конкретном тексту. Усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи уусменом и писменом изражавању.Готово у потпуности усваја књижевнотеоријске термине и појмове и препознаје их у тексту. Аргументовано брани постављене тезе у току интерпретације књижевног текста,повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива и друго). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује,углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектиру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, Најчешће чита све задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик готово у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања. Разликује врсте и подврсте речи и граматичке категорије по којима се мењају променљиве речи, готово увек самостално препознаје функције и основна значења падежа; готово у потпуности познаје особине и поделу гласова, поделу речи на слогове, запажа и самостално одређује у највећем броју примера гласовне промене; препознаје основне моделе творбе речи, разликује просте речи од твореница и издваја саставне делове твореница готово у потпуности самостално; самостално одређује углавном без грешке врсте синтагми и њихове службе у реченици; прецизно одређује реченичне чланове најчешће без грешке; разликује комуникативне и предикатске реченице; одређује комуникативну функцију независних предикатских реченица; одређује врсту и службу зависних реченица; готово у потпуности са разумевањем усваја појам конгруенције; може да објасни настанак и развој српског књижевног језика; разуме значај књижевног језиказа културу и историју српског народа; сврстава српски језик у одговарајућу језичку групуу Европи и међу словенским језицима; разликује дијалекте српског језика; готово у потпуности самостално користи садржаје из граматике обрађене у претходнимразредима и повезује стечена знања са новим садржајима; зна обрађена правописна правила и у највећем броју случајева их доследно примењује у писаним радовима; зна и примењује основна правила писања и промене по падежима имена из страних језика; усваја и готово увек самостално примењује правила по којима се речи пишу као сложенице или полусложенице; усваја и самостално примењује правила о писању генитивног знака, разликује употребу цртe и цртице; уме самостално и правилно да одговори на питања (питања отвореног типа); разликује акценте у српском књижевном језику, познаје и примењује основна правила о распореду акцената.
У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу иразговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и углавном показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Разликује једнозначне и вишезначне речи и самостално на примерима у највећем броју случајева без грешке показује како се вишезначност остварује метонимијом и метафором. Самостално наводи хомониме, антониме, синониме. Разликује текстове написане различитим функционалним стиловима. Готово самостално препознаје карактеристике бирократског језика и упрошћава израз замењујући бирократске форме одговарајућим облицима.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да опише свој доживљај. Самостално уме да одреди књижевни род и обично му је потребна помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај и помоћ наставника одређује неке елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности. Зна дефиниције већине стилских фигура, а уз помоћ наставника или вршњака препознаје их утексту. Делимично усваја књижевнотеоријске термине и појмове. Понекад учествује у интерпретацији књижевног дела на часу. У већини случајева чита домаћу лектиру и понекад учествује у интерпретацији. На часовима је понекад активан, понекад чита све задато и ретко користи додатне изворе знања.

Језик

Ученик уме да дефинише неке наставне садржаје из граматике (наведене уз оцене (5) и (4)), памти их и репродукује, али не учи редовно, па греши у примени стечених знања. Зна већину основних правописних правила и делимично их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне(питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ наставника проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника наводи синониме, хомониме, антониме и разликује једнозначне и вишезначне речи.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај. Понекад уз помоћ наставника уме да одреди књижевни род и стално му је потребна помоћ приодређивању врсте. И поред подстицајаи навођења на одговоре ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ наставника. У већини случајева не чита домаћу лектиру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

Ученик ретко уме да дефинише наставне садржаје из граматике (набројане уз оцене(5) и (4)), делимично их памти и репродукује, али ретко учи, па не уме да примени стечена знања. Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове, а дешава се да греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни, али у вези са темом; имају више већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштују форму.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз константнуподршку и помоћ не учествује у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектиру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке

категорије. Нема предзнања, па тешко прати наставу, пасиван је и незаинтересован. Не користи помоћ и не прихвата савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом. Не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава. Техника читања је незадовољавајућа.__

Провера постигнућа ученика обавља се на сваком часу.

У току школске године ученици имају:

• 4 писмена задатка

• 4 контролна задатка дужа од 15 минута

• 4 домаће лектире

• кратке диктате (2-3 реченице)

• иницијални тест

• завршни тест

• најмање два усмена одговарања

• свеске ученика

• рецитације

Сумативно (бројчано) оцењивање:

У току једног полугодишта ученик ће имати две оцене на контролним задацима, две оцене из писмених задатака, најмање једну оцену на усменом одговарању (оцена изведена на основу активности ученика и сарадње са наставником), једну оцену на диктату или правописној вежби.

Елементи формативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденцији): усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање (степен развијености

ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, семинарски радови, пп презентација…), домаћи задаци, однос према раду.

Наставници српског језика и књижевности уносиће све активности ученика у електронски дневник.

Критеријуми за вредновање писмених задатака

<u>Садржај (тема)</u>

Напредни ниво:

Потпуно разрађена тема и доведена до краја;

Детаљи су значајни за тему и има их у довољној мери (грађа је богата и адекватна);

Средњи ниво:

Основна идеја није довољно развијена;

Недовољно јасно и прегледно саопштена;

Недовољно грађе (непоткрепљено, уопштено);

Основни ниво:

Основна идеја саопштена је сиромашним речником;

Грађа или њени делови нису у вези са темом;

<u>Организација и структура</u>

Напредни ниво:

Богата и чиста лексика (разноврсност и оригиналност у избору речи) у оквирима књижевног стандарда или функције датог језичког изражавања;

Синтаксички јасно и једноставно обликовање исказа (јасна и прецизна реченица,прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан однос према датојпредметности, без сувишног или недовољног у реченичкој структури;

Доследно поштовање правописних правила на високом нивоу;

Потпуно разрађена тема и доведена до краја;

Грађа је организовано изложена, има логичког реда;

Подела грађе на уже мисаоне целине (пасусе, одељке) сврсисходна и с обзиром на

компактност тих целина, оправдана;

Свака реченица је нова мисао, без таутологије (сем кад она има стилско оправдање);

Развијају се мисли у саставу прогресивно, напредујући према пуном одговору на тему;

Јасно је;

Средњи ниво:

Оскудна лексика (неразноврсност и имитација у избору речи);

Синтаксички коректно, али компликовано обликовање исказа (дуга и мање јаснареченица, нижа прилагодљивост облику казивања – субјективан или објективан односпрема датој предметности);

Поштовање правописних правила није увек доследно;

Логичност редоследа излагања није поштована у довољној мери;

Подела на пасусе, у неким случајевима, неоправдана је, неуспешна;

Не развијају се мисли увек прогресивно, има понављања или враћања;

Основни ниво:

Често нејасна реченица;

Дешава се и погрешно писање слова, речи и реченичних знакова, али не преовладава у језичком исказу;

Правописно некоректно (нису сва правописна правила дословно поштована; основна се поштују);

Недовољно јасна композиција састава;

Мисао нејасна и неразвијена, нема јасних целина;

<u>Поред наведених критеријума обратити пажњу и на:</u>

Индивидуалност

Оригиналност

Критеријуми вредновања контролних задатака:

Контролни задаци (најављени) могу садржати питања из читања и разумевања прочитаног,књижевности, граматике и правописа. Наставници усклађују садржај тестова и писмених задатака, а заједнички критеријуми наведени су доле. Задаци су структуирани на основу три нивоазнања (основни, средњи и напредни).

0% – 30% = недовољан (1)

31% – 49% = довољан (2)

50% – 69% = добар (3)

70% – 85% = врлодобар (4)

86% – 100% = одличан (5)

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута не уписују се у дневник (такве вежбе и мање провере знања доносе број бодова који се, у договору са ученицима, сабирају са другим мањим проверама и заводе као сумативна оцена).

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању 45 минута евидентирају се у дневник.

Резултати писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута се узима у обзирприликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

Ученик може добити оцену одличан (5) и за израду разних паноа, презентација, учешћа на такмичењима, конкурсима, појединим секцијама, активностима у школи и сл. Ученици који раде по прилагођеном или измењеном програму у оквиру ИОП-а имају другачији критеријум оцењивања. Он није исти за све ученике и зависи од потреба и постигнућа ученика који раде по овом програму, а прилагођава се индивидуализованом раду сваког ученика појединачно.

На крају првог и другог полугодишта закључна оцена из српског језика и књижевности је бројчана. Она се утврђује на основу свих описних и бројчаних оцена у току једне школске године. Оцена се закључује у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.